

Täysistunto

Torstai 14.9.2017 klo 16.00—18.21

2.4. Suullinen kysymys hallituksen politiikan tulonjakovaikutuksista (Paavo Arhinmäki vas)

Suullinen kysymys SKT 115/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Seuraava kysymys, edustaja Arhinmäki.

Keskustelu

16.50 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa puhemies! Hallitus ei ole selvittänyt omien päätöstenä tulonjakovaikutuksia, ja oppositio on joutunut tekemään tämänkin työn hallituksen puolesta. Vasemmistoliiton pyynnöstä eduskunnan tietopalvelu laski hallituksen päätösten tulonjakovaikutukset. Se oli karua luettavaa. Kaikkein pienituloisimmat ovat kärsineet eniten, heiltä on leikattu. Samaan aikaan suurituloiset ovat hyötäneet hallituksen politiikasta. Tämä ei sinänsä ole yllätys, tästä olemme puhuneet 2,5 vuotta. Mutta eilen tekin, pääministeri Sipilä, olitte lopulta huomannut sen — ilmeisesti tämän selvityksen perusteella — kun sanoitte, että täytyy myöntää, että hallituksen politiikka on iskenyt eniten pienituloisiin. Tosiasioden tunnustaminen on kaiken viisauden alku. Nyt kun te, pääministeri Sipilä, olette tunnustanut tämän tosiasian — te leikkaatte eniten köyhiltä — miten te tulette muuttamaan hallituksen politiikkaa?

16.51 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totesin täällä edellisellä kyselytunnilla ja myöskin eilen A-studiossa sen, että se on selvä asia, kun on jouduttu tekemään kipeitä leikkauksia 4 miljardin edestä: silloin kun etuuksia leikataan, näitä etuuksia eivät saa hyvätuloiset.

Mitä tulee tähän teettämäännne laskelmaan, niin tämä vaatii hieman paneutumista ja perehtymistä sen laskelman perusteisiin, koska on ilmennyt, että tämä on staattinen laskelma eikä tässä ole otettu huomioon esimerkiksi sitä, että pitkäaikaistyöttömyys on merkittävästi parantunut. Myöskin sosiaalietuuksien hitaampi kasvu verrattuna ansiotuloihin käsitellään tässä niin kuin hallituksen päätöksenä. Mehän emme pääätä palkankorotuksista. Se vaatii hieman paneutumista, että pystyn vastaamaan tämän teettämämme selvityksen perusteisiin, mutta se on selvä asia, minkä myönnän, että näistä 4 miljardin leikkauksista osa on kipeitä ja kohdistuu pienituloisiin.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt on mahdollisuus pyytää lisäkysymyksiä painamalla V-painiketta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2017 vp

16.53 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ei tämä ole vain jotain, joka tapahtuu. Tämä on poliittisten päätösten seurausta. Edellinen hallitus jokaisen kehysriihen, jokaisen budjettiriihen yhteydessä laski tulonjakovaikutukset ja mietti päätöksiä sensuuntaisesti, miten ne vaikuttavat eri tulonsaajaryhmiin. Vaikka kuinka puhutte nyt siitä 4 miljardin sopeutuksesta, edellinen hallitus teki itse asiassa suuremmat sopeutukset, [Eduskunnasta: Niin! — Näin oli!] samaan aikaan köyhyys Suomessa väheni ja tuloerot kapenivat. [Välihuutoja] Kysymys on siis siitä, minkälaista politiikkaa tehdään. Te olette tehneet valinnan, jossa leikkaatte kaikkein pienituloisimpien sosiaalietuuksia, mutta samaan aikaan laskette isotuloisten verotusta, vaikkapa apteekkarivähennyksellä.

Arvoisa herra puhemies! Arvoisa pääministeri, eikö nyt olisi aika kääntää politiikan suuntaa ja peruuttaa ensi töiksi ensi vuodelle suunnitellut indeksijäädtykset?

16.54 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Arhinmäki viittaa edellisen hallituksen päätöksiin. Leikkaukset tehtiin pääasiassa kunnilta, ja se on sieltä peruspalveluista ihan suoraan pois. [Paavo Arhinmäki: Ja veronkorotuksia!] Toinen, mikä suuresti lisäsi eriarvoisuutta edellisen hallituksen toimissa, oli 100 000 työttömän lisäys. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi merkittävästi. Nyt meidän pääpainomme koko tässä hallitustyöskentelyssä on ollut siinä, että me saamme työttömille töitä ja saamme talouden kasvamaan, pääsemme siihen taloussykliin, missä naapurimaamme ovat olleet jo pitkään. Meillä on menetetty vuosikymmen tässä mielessä, kun puhutaan suomalaisten työllisyydestä. Tämä pitkäaikaistyöttömyys on yksi yhteiskuntamme suurimpia ongelmia ja eriarvoistumisen suurimpia lähteitä. Nyt, onneksi, siinä on tapahtunut käänne. Nämä luvut ovat edelleenkin liian korkealla, mutta nyt mennään oikeaan suuntaan.

16.55 Anna Kontula vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri Sipilä, sanoitte, että etuuksia on leikattava pienituloisilta, koska hehän niitä etuisuuksia saavat. Tiesittekö, että veronalaisista sosiaalietuuksista 10 prosenttia menee rikkaimmalle desiilille suomalaisista ja köyhin desiili suomalaisista saa vain 9,4 prosenttia veronalaisista sosiaalietuuksista. Se tarkoittaa sitä, että myös rikkaat saavat tässä maassa paljon sosiaalietuuksia ja että leikkauksia, jos niitä haluaa tehdä, olisi voinut kohdistaa myös toisin kuin niihin perusturvaetuuksiin, joita kaikkein köyhimmät saavat. Myös tämä oli valinta, ei suinkaan matemaattinen välttämättömyys. Oletteko tietoinen siitä, ketkä Suomessa saavat sosiaalietuuksia?

16.56 Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aivan totta, kuten edustaja Kontula toteaa, että sosiaaliturvajärjestelmä on moniulotteinen. Meillä on sellaisia universaaleja etuuksia, kuten vaikkapa lapsilisä tai äitiyspakkaus, jotka tuloista riippumatta kuuluvat kaikille kansalaisille. Esimerkiksi lapsilisä on tulontasaus ikään kuin perheellisten ja perheettömien kansalaisten välillä. En tiedä, onko tässä tulkittavissa, että vasemmistoliitto olisi halukas luopumaan lapsilisistä, nykyjärjestelmästä. Se on tietysti asia erikseen.

Totean myös, että tämän hallituksen budjettiriihessä tehdyissä ratkaisuissa kävimme kyllä hyvin tarkasti läpi niitä kipeimpien väestöryhmien taloudellisia kysymyksiä. Myönnän, että emme pystyneet vielä riittävän monella eurolla niihin satsaamaan vaikeiden talousaikojen jälkeen, vaikka käänne taloudessa vähitellen onneksi on tapahtunut, mutta pidän merkittävänä esimerkiksi linjaustamme yksinhuoltajan lapsilisäkorotuksesta ja var-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2017 vp

haiskasvatuksen maksuttoman joukon kasvattamisesta sekä vaikkapa sitä, [Puhemies koputtaa] että pitkään vähimmäispäivärahat ovat olleet alemmalla tasolla ja nyt kykenemme niitä nostamaan.

16.57 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri Sipilä tässä sanoi, että nyt on jouduttu tekemään päätöksiä, jotka lisäävät tuloeroja. Oppositiojohtaja Sipilä tässä salissa oli eri mieltä: hän lupasi ennen vaaleja, että kenenkään etuuksien tasoa ei leikata, ei senttiäkään. Nyt tasoa on leikattu, on eläkeläisiltä leikattu, opiskelijoilta neljännes opintotuesta pois, ja nämä leikkaukset indeksin muodossa tulevat jatkumaan vielä kaksi vuotta. Leikkaukset tulevat jatkumaan. Kasvua on, mutta nyt iso osa väestöstä on jäämässä tämän kasvun ulkopuolelle.

Arvoisa puhemies! Vakava kysymys kuuluu: kuuluuko hallituksen mielestä kasvu kaikille? Ensimmäinen askel olisi arvioida hallituksen omien päätöksien vaikutukset eriarvoisuuteen. Te olette kolme vuotta kieltäytyneet sitä tekemään. Arvoisa pääministeri, ensimmäinen askel olisi se, että nyt te suostuisitte tekemään itse [Puhemies koputtaa] arvion siitä, miten päätöksenne vaikuttavat tuloeroihin. Voitteko muuttaa tässä linjaanne?

16.58 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se on totta, että indeksejä on jäädytetty, ja tätä juuri tarkoitin silloin tässä salissa, ja myöskin se oli monien puolueiden, myöskin oman puolueeni, vaaliohjelmassa. Jos oikein muistan, se oli myöskin SDP:n vaaliohjelmassa. Indeksijäädyttäminen on yksi tapa... [Paavo Arhinmäki: Ette vain jäädyttäneet, te olette myös leikanneet!] — Se pitää paikkansa, että koska hallitusohjelmassa arvioitiin tietty inflaatiokehitys, niin teimme sen 0,85 prosentin leikkauksen. Se pitää paikkansa, se on tasoleikkaus, ja korvasimme sillä sen indeksin leikkauksen, mikä jäi arvioitua pienemmäksi. Se on totta.

Mutta hyvinvointiyhteiskunnan perusteet on nyt pelastettu, kun tämä syöksykierre on saatu oikaistua. Jos me olisimme jatkaneet tätä samaa syöksykierrettä, niin kyllä olisi kohta kaikilla meillä multaa suussa, emmekä pystyisi pelastamaan hyvinvointiyhteiskuntaa. Se on myöskin näitten palveluiden ja etuuksien kannalta [Puhemies koputtaa] aivan välttämättöntä, että meidän taloutemme on kunnossa, ja nyt se on tehty.

Kysymyksen käsittely päättyi.